

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Q[uo]d per intellectu[m] Psalmi primi, hoc de Christo nobis annunciet
spiritus ueritatis, quia & in hu[n]c mundum sine peccato uenit originali: &
in hoc mundo sine peccato uixit actuali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

LXXII. RVPER. ABBA. DE GLORIFI. TRINI.

donec ponā inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Hoc (ut supra iam dictum est) ualde delectat, quod cum dicere uolumus, quia pater multa in isto habet quæ filij sunt sicut & cætera omnia, omnes enim scripturæ in filium tendunt, prima quæ spūs sanctus protulit per os Petri apostoli ipso die quo datus est, perpendimus, quia de isto accepit, in quo deus pater testimonia fidelia quæ plurima filio suo thesaurizauit.

¶ Item de eo quod ait, ille spiritus me clarificabit quia de meo accipiet & annuntiabit uobis: & de illo versu psalmi quarti, Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo. Cap. IX.

Ic in psalmo quarto dicit, Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo. Qui uidelicet psalmus quartus hunc habens titulum, in finem psalmus canticum Dauid, si rite cōsideres, in illum diem spectat quo spūs sanctus (ut supra dictum est) procedens à throno siue maiestate patris & filij, discipulos Christi ita lætificauit, ut multo uiderentur pleni, loquentes linguis, & silere non ualentes præ gaudio, quod nemo ex tunc tollere potuit ab eis. ¶ Ad hoc perspicere iuuat sensum ordinemque psalmoz præcedentium psalmi primi, secūdi & tertij, simul & istius scilicet quarti: Quia uidelicet quatuor sacramenta nostræ salutis (quorum in fide uita nostra consistit) prædicant auri audienti, scilicet incarnationē, passionem, resurrectionē, atque ascensionē Iesu Christi filij dei, simulque lætitiā qua spūs sanctus (ut iam dictum est) in die Pentecostes discipulos eiusdem domini lætificauit. ¶ Hæc enim, o fili, de tuo spiritus sanctus accepit, & annuntiāuit nobis, ut possimus iam in ista fronte siue uestibulo gazophylaciij patris tui demonstrare quatuor insignia hæc tuæ nobilitatis, uidelicet, quod homo absque peccato natus, & cum hominibus cōuersatus fueris, & quod quasi peccator mortē sis passus propter obedientiam paternæ dilectionis, & quod à somno mortis exurrexeris per uirtutem diuinitatis, & quod in cœlum ascenderis, rediturus in die iudicij, & percussurus impios, quia sine causa aduersati sunt tibi. Proinde supra scriptum quarti psalmi uersiculum, Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti letitiam in corde meo, paululum differentes, à primo incipiemus hæc demonstrare breuiter, ut perspecta fronte siue uestibulo sanctuarij, quod intus amplissimum est: dicat, quicumque rudis, & similis nostri spectator adest. O quanta pater hic habet, & quanta spiritus ueritatis hinc accipere potest, ut annunciet nobis de his, quæ filio suo thesaurizauit pater: quoniam iam in ingressu tam fulgidus, tamque ordinatus prospectus sacramentorum, in quibus uitam habemus, ornatus est.

¶ Quod per intellectum psalmi primi, hoc de Christo nobis annunciet spūs ueritatis, quia & in hunc mundum sine peccato uenit originali, & in hoc mundo sine peccato uixit actuali. Cap. X.

Primus psalmus, prima uox Psalterij dicit, Beatus uir, qui non abiit in consilio impiorum, & in uia peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentie non sedit. Quis præter unum talis aut tantus uir? Et quidem, si de peccatis actualibus agitur, ut de sanctis interim taceam maximis atque nouissimis, quis dinumerare possit multitudinem paruulorum innocentium, qui non abierunt in consilio impiorum, & in uia peccatorum non steterunt, & in cathedra pestilentie non sederunt. Sed si originale recogites peccatum, nullus omnino est præter hunc unum, nam in Adam (ait apostolus) omnes peccauerunt. Hic ergo est ille uir uere beatus, cuius conceptio & natiuitas extitit secundum operationem spiritus sancti, quod pulchre insinuatur per hoc dictum. Et erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. ¶ Pluraliter namque decursus aquarum diuisiones intelligimus gratiarum spiritualium, quæ omnes simul in istum deificum hominem, siue beatum uirum, ab ipso conceptionis initio diffusæ sunt. At in alios homines, qui cumque illo digni sunt, nequaquam sic uel tanta plenitudine, sed longe & incomparabiliter minus donis diuini datae siue distributæ sunt. Verum nos hac uice pedem retrahamus mentis de istarum profundo aquarum. Proposimus enim demonstrare breuiter in hoc psalmo sacrosanctam domini & dei nostri Iesu Christi humanitatem, quod absque peccato fuerit tam originali quam actuali, & hoc perficere nunc sufficit ternis oppositionibus istis. ¶ Non abiit in consilio impiorum, sed in lege domini uoluntas eius. In uia peccatorum non stetit, sed in

Quatuor primi psalmi, secundum quatuor sacramenta salutis.

Beatus uir qui non abiit &c. hic est Christus solus.

Roma. 7. Luca. 7. Psalm. 7.

Decursus aquarum, diuisiones sunt gratiarum.

sed in lege dñi meditabit die ac nocte. In cathedra pestilentie non sedit, sed est uel erit tamquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo. Iam ergo duo opposita demonstramus consilia, quorum isti terni effectus ualde contrarij sunt. Quod fuit consilium impiorum, in quo abiit, id est, a deo recessit ille non beatus uir, ille uel uetus Adam. Nimirum hoc, ut qui erat puluis, presumeret uelle, ut esset sicut deus. Quod contra consilium piolorum, in quo non abiit, id est, a deo non recessit iste beatus uir, iste nouus Adam. Nimirum, ut qui natura erat deus, in puluerem nostrum descendere dignaretur. Illud fuit consilium spiritus diaboli: istud autem consilium spiritus dei. Inde oppositiones istarum, quas diximus, ternarum sunt: quia ille secundum consilium illud abiit, & istius uoluntas secundum consilium istud fuit in lege domini: immo & sicut Apostolus dicit sub lege factus est, cum esset dominus legis. Ille in uia peccatorum stetit, malam quippe cogitationem tantam ambitionis, opere demonstrauit: iste in lege domini die ac nocte meditatus est, ut quod figurabatur per legales ceremonias, uerbi gratia, agni & uituli, ceterorumque hominum, in ueritate sue passionis impletet. Ille in cathedra pestilentie sedit, id est, pestilentiam mortis utriusque, scilicet anime & corporis, posteris suis hereditariam dereliquit: iste autem ut lignum fructiferum hunc fructum in tempore suo dedit, ut comedentes carnem & sanguinem eius, ab illius cibi uetiti reatu simus liberati.

Gene. 3.

Gal. 4.

Iohan. 6.

Quod per intellectum Psalmi secundi, hoc de Christo nobis annunciet spiritus ueritatis, quia propter obedientiam passus sit pro peccatis nostris, scilicet obediendo patri dicenti: Postula a me, nimirum moriendo. Hoc enim fuit postulare, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam, terminos terre.

Caput .XI.

Vare ergo fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania. Dixit enim quodam loco Iudaeis, & quod illis dixit omnibus & gentibus & populis dixit & dixit. Quis ex uobis arguet me de peccato? Si ueritatem dico, quare non creditis mihi? Quid aliud sibi uult percunctatio ista. Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Iccirco taliter hunc psalmum secundum primo uel precedenti coniungimus: quia iuxta propositum, & hominem sine peccato fuisse conceptum uel natum atque conuersatum Christum dei filium, in illo primo agnoscimus, & in isto secundo causam cur passus fuerit, quam gentes & populi meditates inania non cognouerunt expressam intelligimus. Ait enim: Dominus dixit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te. Postula a me & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terre. Audito uerbo quod dixit, postula a me, modum quoque siue qualitatem postulationis debemus nosse. Quomodo nisi moriendo postulauit? Humilitas proculdubio sacrosanctae eius passionis postulatio fuit, sacrificium fuit, praeter quod aliud holocaustum & pro peccato deus noluit. Est igitur sensus. Iccirco ego beatus uir, qui morti nihil debui (quia peccatum non feci) mortis debitum solui, iccirco quando fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania, quando asciterunt reges terrae, & principes conuenerunt in unum, aduersus dominum & aduersus me Christum eius: Iccirco (inquam) tacui, semper filii, patiens fui, qui poteram usquequaque dicere, quod semel dixi, ego sum, & abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram, quia dominus pater dixit ad me: Postula a me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terre. Ad hanc patris dictionem, cum multa consonent, illud quoque pertinet quod Esaias inter cetera dixit. Si posuerit pro peccato animam suam, uidebit semen longaeuū, & uoluntas domini in manu eius dirigetur. Unde autem mors eius tanti esset aut tantum ualeret, nisi idem ipse, qui homo in seculo natus est, deus ante secula existeret? Propterea dicitur pater: Postula a me, praemisit, filius meus es tu, ego hodie genui te. Ceterorum, quae sequuntur usque in finem Psalmi, summa haec est, quam dixit, & ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me. Item dixit: Data est mihi omnis potestas in caelo & in terra. Potestas utique iudiciaria a dextris & a sinistris, quae designatur, hoc breui uersiculo: Reges eos in uirga ferrea, tanquam uas figuli confringes eos.

Psal. 2.

Iohan. 8.

Christus moriendo postulat a patre gentes hereditatem suam
Psal. 29

Iohan. 18.

Esa. 53.

Iohan. 18.

Mat. 28.

Psal. 2.

Quod per intellectum Psalmi tertij, hoc de Christo nobis annunciet spiritus ueritatis, quia resurrexit, & in caelum ascendit, & hoc esse quod dicit: Ego dormiui

G. m. i. i.